

Sygn. akt IV U 42/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: stażysta Monika Barwacz

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania S. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 21 listopada 2013 roku nr (...)

w sprawie S. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o rentę socjalną

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej się S. Ł. prawo do renty socjalnej od 20 września 2013 roku do 31 października 2014 roku.

Sygn. akt IV U 42/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 23 maja 2014 r.

Decyzją z dnia 21 listopada 2013 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r. Nr 135, poz. 1268 ze zm.), odmówił S. Ł. przyznania prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że ubezpieczona nie spełnia warunku całkowitej niezdolności do pracy określonej w/w przepisem, co jest niezbędną przesłanką dochodzenia prawa do renty socjalnej, bowiem orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 15 listopada 2013 r. została uznana co prawda za osobę całkowicie niezdolną do pracy od 7 marca 2013 r. do 31 października 2014 r., ze wskazaniem jednak, że całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej- przed ukończeniem 25 roku życia albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Odwołanie od tej decyzji wniosła S. Ł., domagając się jej zmiany i przyznania prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu odwołująca podniosła, że leczenie psychiatryczne ambulatoryjne podjęła w 2008 r. z powodu objawów psychotycznych, a zatem w trakcie nauki w szkole policealnej.

W ocenie odwołującej, jej choroba, schizofrenia paranoidalna, miała jednak swój początek wcześniej, tj. przed ukończeniem 18 roku życia. Ostre objawy choroby psychicznej, które wymagały interwencji lekarza, narastały bowiem u niej stopniowo, a symptomy tego schorzenia, które czyni ją osobą całkowicie niezdolną do pracy, ujawniły się już w trakcie nauki w Liceum Ogólnokształcącym, co związane było ze stresem, w szczególności przed maturą.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu wskazał, że roszczenie S. Ł. o przyznanie renty socjalnej jest

w świetle orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 15 listopada 2013 r. bezzasadne- stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, bowiem odwołująca nie spełnia przesłanek określonych w/w przepisem, z kolei odwołanie nie wnosi żadnych nowych okoliczności, które miałyby wpływ na zmianę tego orzeczenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że S. Ł., urodzona (...)r., w dniu 28 kwietnia 2008 r. ukończyła V Liceum Ogólnokształcące w T.. Od

8 października 2008 r. do 19 czerwca 2009 r. była uczniem Policealnej Szkoły Zawodowej (...) o specjalności przedstawiciel handlowy, a następnie w trybie zaocznym w tej samej szkole ukończyła naukę na kierunku marketing i reklama, co miało miejsce w dniu

27 czerwca 2010 r. W 2010 r. odbyła staż pracowniczy.

W dniu 20 września 2013 r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego

z wnioskiem o przyznanie jej prawa do renty socjalnej.

Zaskarżoną decyzją z dnia 21 listopada 2013 r. ZUS Oddział w T. odmówił wnioskodawczyni przyznania prawa do tego świadczenia, ponieważ orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 15 listopada 2013 r. ubezpieczona została uznana co prawda za osobę całkowicie niezdolną do pracy od 7 marca 2013 r. do 31 października 2014 r., ze wskazaniem jednak, że całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub

w szkole wyższej- przed ukończeniem 25 roku życia albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Ubezpieczona legitymuje się orzeczeniem Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 21 czerwca 2013 r. zaliczającym ją do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z powodu schorzenia oznaczonego symbolem: „02-P” na okres do

30 czerwca 2016 r. ze wskazaniem, że niepełnosprawność istnieje od 2008 r.

(okoliczności bezsporne)

Nadto Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Lekarz Orzecznik ZUS w opinii lekarskiej z dnia 25 października 2013 r. stwierdził u wnioskodawczyni:

- schizofrenię paranoidalną.

W konsekwencji, uznał, że ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy na okres od 7 marca 2013 r. do 31 października 2014 r., ze wskazaniem, że całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej- przed ukończeniem 25 roku życia albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Na skutek sprzeciwu, sprawa skierowana została do Komisji Lekarskiej ZUS, która

w opinii lekarskiej z dnia 15 listopada 2013 r. podtrzymała stanowisko wyrażone przez Lekarza Orzecznika.

Orzeczenie to legło u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

dowód:

- orzeczenie Lekarza Orzecznika z dnia 25.10.2013 r.- k. 39v tom I akt ZUS,
- orzeczenie Komisji Lekarskiej z dnia 15.11.2013 r.- k. 40 tom I akt ZUS,

W celu ustalenia, czy odwołująca jest całkowicie niezdolna do pracy oraz kiedy powstała u niej ewentualna całkowita niezdolność do pracy, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza sądowego: lek. med. E. N.- specjalisty psychiatrii.

W pisemnej opinii z dnia 25 marca 2014 r. biegły psychiatra zdiagnozował u odwołującej:

- schizofrenię paranoidalną.

W oparciu o przeprowadzone badanie oraz wyniki badań specjalistycznych uznał, że odwołująca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy od 7 marca 2013 r. do 31 października 2014 r., a niezdolność ta pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym w trakcie nauki w szkole (do 19 czerwca 2009 r.).

W uzasadnieniu opinii podał, że pierwsze objawy psychotyczne wystąpiły u opiniowanej w grudniu 2008 r., a więc w trakcie nauki w szkole policealnej. Spowodowało to podjęcie leczenia psychiatrycznego w trybie ambulatoryjnym, co miało miejsce w dniu 23 grudnia 2008 r., z rozpoznaniem ostrych zaburzeń psychotycznych. Włączono wówczas odwołującej leczenie lekiem przeciwpsychotycznym (F.), po którym nastąpiła poprawa stanu zdrowia. Następnie występowały u badanej objawy depresji popsychotycznej, a w 2011 r. nastąpił nawrót zaburzeń psychotycznych, wymagający hospitalizacji. Od 7 marca 2013 r. do 29 kwietnia 2013 r. odwołująca była hospitalizowana w oddziale psychiatrycznym z rozpoznaniem schizofrenii paranoidalnej (zaburzenia treści i toku myślenia, omamy słuchowe). Jak wynika z zaświadczenia lekarskiego z dnia 10 grudnia 2013 r., opiniowana była leczona w poradni zdrowia psychicznego od 2008 r. z powodu zaburzeń psychotycznych, następnie depresji popsychotycznej, aktualnie zaś, po pobycie w szpitalu psychiatrycznym, z powodu schizofrenii paranoidalnej. W trakcie obecnego badania psychiatrycznego, wnioskodawczyni nie ujawnia objawów wytwórczych. Stwierdza się natomiast u niej objawy rozpadu struktury osobowości, autyzm, brak wglądu u objawy chorobowe oraz nasilone objawy polekowe (między innymi drżenie ciała). Z wywiadu od ojca wynika, że w funkcjonowaniu opiniowanej zaznacza się niska aktywność, wycofanie i tendencja do izolacji, natomiast z opisu funkcjonowania w środowiskowym Domu Samopomocy, że występują u w/w „niemoc w samodzielnym funkcjonowaniu”, „bierność w kontaktach” oraz „zaburzenia zachowania i emocji”.

dowód:

- opinia sąдово- lekarska z dnia 25.03.2014 r.- k. 21-23,

Sąd podzielił wnioski wynikające z opinii biegłego psychiatry, uznając, że opinia ta sporządzona została w sposób rzetelny, po osobistym badaniu ubezpieczonej oraz bardzo szczegółowej i wszechstronnej analizie dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych, przy czym biegły legitymował się fachową wiedzą oraz odpowiednim doświadczeniem zawodowym. W ocenie Sądu, dokonana przez biegłego diagnoza schorzenia występującego u wnioskodawczyni jest prawidłowa, zaś wnioski wynikające

z opinii korespondują ze zgromadzoną dokumentacją medyczną oraz bazują na wynikach przeprowadzonego badania, co czyni opinię wewnętrznym spójną, logiczną i kompletną. Opinia w sposób jednoznaczny i przejrzysty obrazuje stan zdrowia odwołującej

i w oparciu o aktualne wskazania wiedzy medycznej kategorycznie rozstrzygają kwestię wpływu stwierdzonego u niej schorzenia na zdolność do pracy. Z tych też powodów, Sąd

w pełni podzielił wnioski wynikające z opinii biegłego psychiatry odnośnie całkowitej okresowej niezdolności do pracy, która pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym w trakcie nauki w szkole.

Żadna ze stron opinii tej nie kwestionowała.

Uwzględniając powyższe, na podstawie tej właśnie opinii, ocenionej pozytywnie, zgodnie z kryteriami zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków, Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie od decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 21 listopada 2013 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982), renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej- przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Z kolei ustęp 2 tego artykułu statuuje, iż osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- renta socjalna stała- jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- renta socjalna okresowa- jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Jak stanowi art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, ustalenie całkowitej niezdolności do pracy dokonywane jest na zasadach i w trybie określonych

w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), w myśl zaś art. 15 pkt 1, wymienione w nim przepisy tej ustawy, w tym art. 12-14, art. 107 i art. 118 ust. 1-5, w sprawach nieuregulowanych w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z dyspozycją art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest natomiast osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust. 2).

Równocześnie, stosownie do treści art. 13 ust. 1 powołanej ustawy, przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania tej zdolności uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, jak również możliwość wykonywania dotychczasowej pracy, względnie możliwość przekwalifikowania zawodowego. W myśl ust. 2, trwałą niezdolność do pracy orzeka się, jeżeli według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy.

Jak wynika z wydanej w niniejszej sprawie opinii biegłego psychiatry, odwołująca z uwagi na rozpoznane u niej schizofrenii paranoidalnej, jest osobą całkowicie niezdolną do pracy od 7 marca 2013 r. do 31 października 2014 r., a niezdolność ta pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym w trakcie nauki

w szkole.

W przypadku osoby ubiegającej się o rentę socjalną istotne jest zatem to, aby schorzenie lub schorzenia, które obecnie stanowią przyczynę naruszenia sprawności organizmu powodującego całkowitą niezdolność do pracy wnioskodawcy, powstały w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej, nawet jeśli dotychczas nie były one przesłanką orzekania o tej niezdolności (por. wyrok SN z dnia 28 lutego 2012 r., I UK 279/11, LEX nr 1165283).

Z wydanej w sprawie opinii wyraźnie wynika, że schorzenie, które czyni obecnie odwołującą osobą całkowicie niezdolną do pracy powstało u niej w trakcie nauki w Policealnej Szkole Zawodowej (...) (do 19 czerwca 2009 r.).

Skoro więc zaskarżona przez S. Ł. decyzja ZUS Oddział w T. z dnia 21 listopada 2013 r. nie była zasadna, należało uwzględnić jej odwołanie, przyjmując jako podstawę prawną takiego rozstrzygnięcia powołane wyżej przepisy prawa materialnego.

Tym samym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującej prawo do renty socjalnej od 20 września 2013 r., tj. od daty wniosku, mając na uwadze przepis art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, do 31 października 2014 r.

SSO Natalia Lipińska